

Baltijas Semkopis.

2. gada-gabjums.

hona waku gram. bodē un pēc tešas-ir. Schepš L.; Latfōs: pēc Simen L.; Dabēls: pēc Japmana Dawidowš L.; Zebfi 6: (Benden) pēc Wabnisch L.; Waimera: Tey L. grabmatu bodē; Baltā: Rudol L. ar bodē; Rušjē: Alfšna L. ar bodē; Pēc: Raja: Kato. gram. bodē; Pilleu: pēc piliešas wešā J. Schulj Wešūš pēc Jūpētora Bogel. Sūdina jumus. 6 kap. par tūdinu, war nedot wifās šāim wētās. Redakcijas adre: „Balt. Semkopja redakcijai Jelgawā“ (Katotā eļā, Nr. 2).

№ 27.

Jelgawā, Pēctdeenā, 9. juliā.

1876.

Rahditajs: Laukfaimneeziba: Lopus-ehdamā pawairoššana. — Dahrs = kalēderis preefš julija mēnēšā. — Garainu un kalimā mašine preefš mašgruntneekem. — Zbas šinas par mušū tehijas šlabdigeem un derizeem kustoņem un purneem. — Bahras: Preefš faimneezēd; apini; kumpis; petrolejums; pret lo-
dehm; dku-špēš; šhēkl un wihtoki; šahēku-miša pret lohu-šlimbahm. — **Wis =** pa briga data; šahds wahds par šahššanas-lahdehm. — **Sinas:** Š eelš-
semes, š abšemehm. — **Atbildes.** — **Studinajumi.**

Laukfaimneeziba.

Lopus-ehdamā pawairoššana.

Kas us mušū abbolina laukeem un plawahm šhogad ir au-
dšs, to mehš jau tagad šinam. Deewamschehl ir toti maš; ra-
fees dauds šaimneezibu, kur knapi tikai puse no wajadšigā ehdamā
buhš pa-augufe, un domas us labu šalmu raschu ari newar
buht, jo žitōš apgabalds ari šini šinā ir masas zeribas.

Kaw jaschaubahs, ka mehš semkopji grūtam gadam, bet
ihpaschi behdu pilnai seemai preti ešam, un to apžeredameem,
mušū pirmāis peenahkums ir, wifū darit un wifū ismehginat,
kas mušs no nelaimēs un šahdes žil ne žil waretu išfargat.

Lihdselki, zaur kureem šawu lopu-ehdamo ir tagad wehl wa-
retu pawairot, mušū aukšā šlimatā Deewamschehl tikai toti maš
atrodahs, bet ari šhis mašums lihdselku, kad tee teel pareiš is-
leetati un aiš gaisa pahrgrošbahm paweižinati, war toti dauds
palihdsēt.

Rudš ir pirmee, kuri no lauka teel nowahkli; šini gadā
warbuht jau julija mehnešā widū; rugaji ir tadeht ihpaschi ta
weeta, kur mehš wehl lopu-ehdamo waram audšinat, bet tikai
tad, kad waram žeret, ka semē preefš augeem wehl ir wajadš-
gais špēšs; kur tas nebuhtu, tur buhs gan us puhweetu mašs
superfosfata janem palihgā, un šho upurigan katriš labpraht ne-
šis, jo tas gan lehtaki išnahšs, ne kā ehdamo pirkti.

Rugaju beete, baltahs šinepes un špargeti, šhee ir tee trihs
augi, kuri rugajā sehti, wehl bagatu ehdamā-wairumu išdod.

Rugaju beete (ari uhdena beete jeb turnips šaukta) išdod
leelu raschu, lihds 400 mehru no puhweetas, ari tikai peepašigā
semē un pēc agrakas išfehššanas; pat julija mehneši, rugajā
fehsta, pēc žreetnas kopsšanas išaug arween wehl mašakais 200
mehri beeschu, duhrs leelumā, kuras ar lapahm kopā par
šlabšfeenu šagatawotas, seemā toti brangu ehdamo atmet.

Rudšinašana noteek tahdā wihsē: Tuhlit pehz rudšu nowe-
ššanas top rugaji itin šekli ee-arti, knapi 2 žolles, un tuhlit
labi zaur'ežeti. Pehz 2 waj 3 deenahm teel jau us tahdu wihsē
labi iššaidrota seme preefš fehšanas usarta, tad superfosfats
ušlaisits un ee-ežets. Us tahdā wihsē lihdseni no-ežetu semi top
nu fehla iššaisita, tikai pahri reišes ar ežeshahm pahbrauzot
pahri, fehla šekli semē ešpēšhama un peerullejama.

Preefš fehlas ir tikai 1 1/2 lihds 2 mahrz, us puhweetu
wajadšigs, un lai waretu sehllu weenadi išseht, šasamaiša ar
šmalši iššjatahm šmilšim; us weenu sehllu mahrz, janem gan
drihs 3 stopi šmilšchu. Ja laiks ir tik drušlu mitrs, tad fehla
drihs usnahl un kad sehjums 3 lihds 4 žolli augstu usnahjis, tad
šhi beete aug rudenī toti ahtri, tā ka pēc žil ne žil laba laika 2

lihds 3 mahrz, šmagas beetes eedabu. Rihgā un Jelgawā pēc
dahrsneekem war šho sehllu par 50 kap. š. mrz, dabut pirkti; tikai
japrasa pehz ta riktiga nošaužena: „Turnips sehla“ jeb „lauku-
rahženi.“

Otrs šahds preefš lopu-ehdamā, ko rugajā war seht, ir
baltahs Angleschu šinepes. Šhi šahle, julija mehneši fehsta,
aug tik ahtri, ka jau pehz 7 waj 8 nedelahm 2 pehdu augstumu
šasneeds un seeddš nahl, un tad ari war tikt plauta. Šinepes
ir ihpaschi preefš gowu ehdamā labas, kuras šho šabli, kamehr
ta wehl jauna, toti labi ehd un zaur to ari dauds trekna peena
išdod.

Kas šawus lopus negrib septemberī ar šahahm šinepehm ehdi-
nat, tas lai tahš plauj preefš seedesšanas un tad tahš preefš
šlahšseena išleetā, ar kuru tad zauru seemu war ehdinat.

Semes šagatawoššana preefš tam ir tā pat išdarama, kā
pēc baltahm beetehm. Ja seme ir tihra, tad rudšu rugajš top
tuhlit pehz rudšu nowahššanas tikai weenreiš 4 lihds 5 žolli
dšiti šchaurās wagās usaris, ari tuhlit lihdseni no-ežets un tad
šinepes sehla išsehta, kura pa wifam weegli ee-ežejama.

Us puhweetu ir 15 lihds 18 mahrz, sehlas wajadšigs; mah-
žina mašā Rihgā pēc Goegginger l. 15. kap. š.

Trešhā lopu-ehdamā šahle ir špargetis. Ari šhos war tā
pat kā šinepes us rudšu rugaju seht; pēc paweižiga gaisa mini
išdod 7 waj 8 nedelu laikā 2 lihds 3 pehdas augstu labu ehdamo,
kas peena-wairumu toti paweižina. Preefš sehlas us puh-
weetu ir 18 lihds 20 mahrz, wajadšigs. Waj špargetu sehla
Jelgawā waj Rihgā dabujama, nesinu ššaidri pateikt, bet že-
rams tas buhtu. Berlinē no Meža un beedra ir wifas šchis
sehlas drošchi dabujamas. (Berlin, Lindenstraße № 132.)

Šinepes un špargetus war ari kopā seht, un janem tad 14
lihds 15 mahrz, špargetu un 4—5 m. šinepes-sehlas us puh-
weetu.

Preefš aitam war seemā ari dašhadu šoku un krumu la-
pas leetat ehdamā weetā, kā: elšhna, wihtola, apses, ošha,
behrša, legidas kruma u. t. pr. Šho šoku šarus, kad tos ju-
lija waj augusta mehneši nožehrt un iškaltē, war toti labi usgla-
bat un seemā, mainus ar seenu jeb nešahweteem šalmeem, tee at-
met preefš aitam toti brangu baribu.

Šhee ir gan šawadi lihdselki šawā laikā, behdu gadā, šah-
dam dašhs semkopis tagad preti eet. Wehl ir laiks, wehl war
daušs darit, lai išsto ehdamā truhkumu waretu nowehrst. Pabi-
bas truhkumu war zaur pirkšanu nowehrst, bet lopu-ehdamo
ne, jeb ari tikai retōš gadījumōš; jo lopu ehdamā pirkšana ir
arween toti ruhgtā. Tadeht lai nebaidamees; ne weens, kam
ehdamā truhst, no mašahm išdošhanahm un drušlu puhlineem nam
šwabads, bet ja tikai kaut kā ween ešpēšjams un wajadšigs, tad
katriš lihdselki šawā weetā ja-išleetā; augti tad nepaliks atpa-
kaš, ja tik ween paweižinadams gaisš jeb žitadi kā išdewigs laiks
atgadahs. Sintenis.

Dahrfa kalenderis preefch julija mehnescha.

Auglu-foku dahrfa. Foku fola, jeb jaunee audfinajamee Tozini tagad arween ar usmanibu un apdomu gan pee meeteem seenami, gan teem fchur jeb tur leekas atwasas atgraisamas un wifs tas wehl eewehrojams, kas pagahjuscha mehnesi mahzits. — Ja pee pehru okuleereteem kozineem leekais stumbra-gals, wirs okuleeretas weetas, wehllihds fchim nebuhtu nogreests, tad to wehl tagad war darit; faprotams, ka waina waj nu ar potwasflu, jeb ari ar foku-kiti ruhpiigi apsmehrejama. — Scha mehnescha beidsama puse war us dusofchu pumpurinu jaunus fokus (ahbeles un bumberes) okuleeret; pehz filta, augliga leeta fchis darbs labi weifsees. —

Agrajee kirschi no putneem fargajami un laika nowahkami. — Lai ne-apnihkizam faufa laika jaunus, ir wezalus augtu-pilnus fokus wafards jeb rihtos labi apleet, zitadi augli nokritibs un muhsu preefs buhs wehja. — Skahdigeek lukaini un tahrvi arween ja-ispofa, ihpaschi rihta agruma tee buntos kopu ufturahs un tadeht lehtaki us reisi famaitat. — Ta pat ari lai weenumehr nokritufchus foku-auglus falafam uu tos sawahritus zuhlahm par baribu pasneedsam, zaur ko ari dauds tahrpus isnihdesim. — Ja gadahs kahds jauns foks, kas loti pilns ar augleem, ta ka tas, ja winam wifus auglus wirfu pamestu, pateesti ir pats panihktu; tad tahdam faprotams masalos wahjakos auglus janoneem un lai atlikufchee fpehjinajahs, tad teem wehl ar labu lehjumu ar strutahm palihga janahl, zitadi foks us wairaf gadeem paliktu par nihkuli; jeb ja atgaditos nahkofcha stipra seema, tad tahds to ne-ijzeestu. — Ar augleem pilditus foku-farus, kas apafsch fawas nastas lokahs, jafafute, zitadi wehja jeb leetus laika sari waretu atluht. — Stahdahs, ka pagahjuscha stipra seema un it ihpaschi tee flapjdranki februar un merza, kas wifus puhrus un ahbolina laukus famaitaja — un tad wehl stipras falnas aprili daschus foku-seedus maitajufchas, tadeht mehse Wakara-Kursemneeki fcho gadu par bagatu foku-auglu gadu nesauksim. — It ihpaschi pee mums daschs semkopis ar grehtu firdi us nahlamu plauju noskatabs. Katriis sin, kahdu leelu wehrtibu ahbolinsch leelaks fainneeziabas patur, un tad nu ne ween ahbolina lauki tihri pliki un probsteijas rudsi gan drihs wifur pagalam, ta pat ari wahjakas semes meefchi no leela faufuma speesti metahs dselteni, ganamee lauki ari faufuma deht lopeem mas ko atmet, tad gan newaram brihnitees par semkopja iimifechanos. —

Saknu-dahrfa tagad leelafee darbi ir rawet, leet, semi uskapat un beesi fa-augufchus stahdus wehl ifraustituze. Kad agree firnini nowahkti, tad war wehl to semi, kad ta labi tapufe usrakta, ar falateem, spinatehm, redifehm, wafaras-rutkeem apfeht un apstahdit. Spruhtas, laupiki, jeb zitas kahdas eenahfufchas saknu fehklas, ka ari agree firni pee faufa gaisa nogreeshami un faufa wehjainu weeta tik ilgi buntos faseeti schahwejami, lihds fehklas, ka peenahkabs, fashuwufchas un no pahfstehm laujahs labi iskultees. — Wifas kahpostu sortes, otru reisi apstamas, niknas sahles wifur postamas un pee faufa gaisa wajadsigee smalzumi un febee fehjumi arween apleijami. — It ihpaschi awenehm, kridorehm un fihpoleem labi lehjumi ar strutahm jafasneeds. — Nehmeles, tik lihds ka tahs bruhnas metahs, ir ari fcha mehnescha fahkuma nogreeshamas. —

Kad semenu agrahs sortes famus augtus dewufchas, tad tahs pehz tam no nesahlehm un bitehm tihrijamas. Schahs sortes, kuru augli wehl augfchanu, faufa laika ari labi apleijamas, zitadi pilnigus augtus nesagaidifim. — Schu wehl ihpaschi fcha smalka augta kopejus us weenu derigu eewehrojumu pamudinaschu. Seedu laika gan pasinejs buhs pee saweem semenu stahdeem diwejadus seedus eewehrojais un atradis, ka teem ir fchirtas ihpaschibas (diocifch) tas ir, weens puduris ir seeweetis jeb augtu dewejis, zits atkal wihreetis ar staltakahm seedu lapinahm, bet sawadahm seedu pihfchtu ihpaschibahm. — Kad lehnas wehsmikas un fpalwotee lukainifchi fcha stalta jaunekta seedu

pihfchus seltenitei flahdu nefs un fchee jautra miliba fluhpftidamees saweenojahs, tad drihs pehz tam nomanam, ka weenam kruminam gan ogas aifmetahs, bet zitahm atkal seedu-widus paleef melns bes ogahm, un ta tad nu zeenijamee lastaji fapratifeet, ka fchee melnatschi ir tee ta nosauktee „tufschee seedi“ (wihreeschi). — Eij tad tagad fawa semenu-ogu dahrfa un ap-luhko, zil tew tur to ir, kas ar tufscheeem seedeem seedejufchi, kuru seedi us refneem fahneem pahri pahri lapahm lepni stahwedami, tikai us mihtalahm luhkojotees bes augta palika. Ja tahdu papifnam atrodi, tad fweed tos ar wifahm fahnehm ahra un atstahj no fcheem tikai it reti kur kahdu. Ja to tagad nedarifi, tad war drihs notift, ka fchee par dauds wairodamees, semi wolti aifneems un augtu dewejus apmahs. — Ir pee apineem tas pats eewehrojams; — leelee apinu-kopeji atstahj us tufschofchu apinu stahdeem tikai weenu tufscheseedi. — Schu naw ta weeta par semenu-ogu kopfchanu pilnigu pamahzifchanu nest, tad tomehr gan deretu, fcho smefigu augli, kas tik pat keiseru un fehninu pille, ka nabaga malkas-zirteja buhdina labprahit teef eeraudfite, — ihpaschi pilfchtu tuwuma wairaf stahdit un kopt, ne ka tas lihds fchim notizis. —

Buku dahrfa ari tagad tikai atleekahs rawet, apleet, semi uskapat, gari augofchus stahdus pee meetineem peeseet un t. j. pr. — Jurginehm fahnu-sari no apafschas arween atgraisami, lai augfchgalos seedu pumpuri wairojahs un pilnigalus seedus dod; — fchihis ari, lihds tik garakas aug, arweenu pee stipreem meeteem peeseenamas. Tulpju un ziti pukufchpoki, tik lihds ka teem lapas noschuhst, ir no semes isrokami un ehna, faufa weeta, lihds rudenim ustaupami. Pee rofehm wehl arweenu pehz tahrpeem un fshahdigeem lukaineem ja-apfkatabs. — Schai mehnesi war ari roses ar dusofchu pumpurinu okuleeret. — Kur kahdas fehllinas no agri seedofchahm pufehm eenahfufchas, tur tahs jau arweenu faufa laika janolafa, faufuma un wehja jafchahwe. —

Ja junijs naw notizis, tad fchi mehnescha fahkuma wehl war un wajag leepas, ka ari dsihwos fchogus no afazijahm, ehfchkeem un fahfchkeem ze. patihkama augstumu apfchlehet. Ja pusi no fcha pawafara auguma teem atnemfi, tad fchee ihsti, ka peenahkabs, kuplosees. — Tagad war ari pee fcheem daschu labu zaurumu jeb robu ar faru-lozifchanu ispildit. —

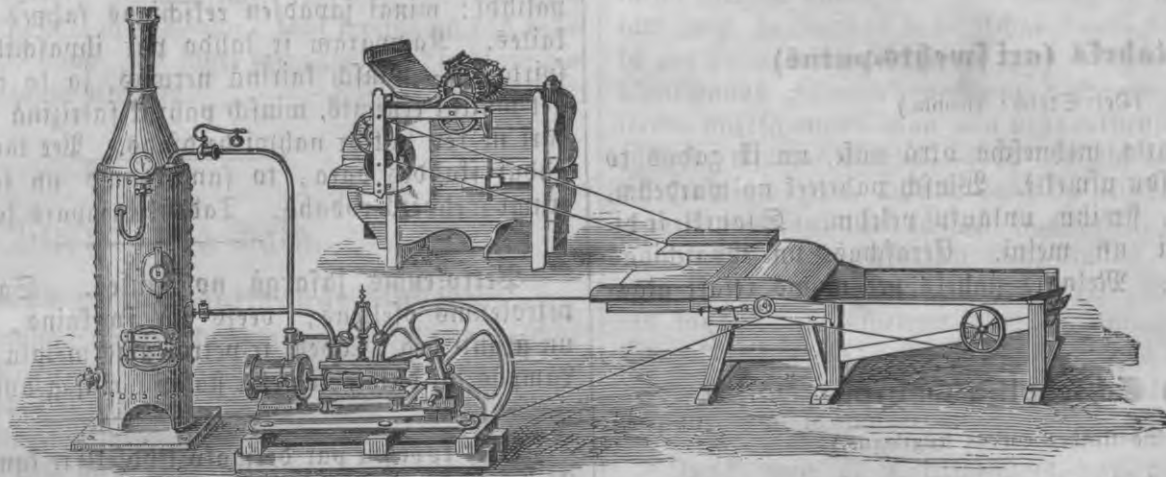
Daschu labu eewehrojumu un darbu, kas rakstijam tagad ne prahita ne-eekriht, neds ari kuru reisi tai nosazita brihdi ir isdarams, to gan prahitigs dahrfa-kopejs, laiku un gaisu, ka ari stahda dabu un ihpaschibas eewehrodams, wajadsigah brihdi un un weeta pats fapratihis, ja tikai ar wafajahm azim un gaischn prahitu famus mihtulifchus arween apmeklehs. — S. R—rs.

Garainu un kulama maschine preefch masgruntneefchem.

To fchu nobildetu garainu maschini jau apraktijahm isg. g. 25. numura, tagad pasneedsam to :

1) **kopa ar kulamu maschini.** Garainu maschine malka 425 rub. un ir kopa ar katlu 7 birkawas smaga; winai ir 3 sirgu spehks, kas darba tikpat esot wehrts, ka 6 sirgi preefch gepeta. Ari pahreweschana no weenas weetas us otru ne-aifnemot wairaf puhles, ka maschine ar gepeli schai kulamai maschinei ir 29 zoflas plata truhba (Trommel);

2) **kopa ar kulamu un wehtijamu maschini.** Ta saweenotas wifas trihs machines, lai gan sinams jo masala mehra, is-pilda to, ko seelas garainu kulamas machines paspehi. Kulama maschine swer 2 birkawas, wehtikle 1 1/4 birkawas. Strahdashana ar wifahm trim maschinehm eitot loti labi un kopa winas ar wifu eerikti malkajot lihds 1100 rublu, famehr leelahs machines lihds 3000 rublu malka un tadeht grehti pee-eijamas. Dabujamas winas ir Rihga, pee Zieglera un beedr.

PEARTREE & CO. BERLIN.

Ihfas sinas pahre muhsu tehwijsas fshahdigeem un derigeem kufstoneem un putneem.

No Buchholza.
(Stat. Nr. 26.)

9) Swirbulis.

(Der Sperling; fringilla.)

Bee mums atrodahs diwas fshkiras swirbulu, proteet, mahjas swirbulis un lauka swirbulis. Mahjas swirbulis ir dauds leelaks ne la lauku swirbulis un tam ap azim, la ari us rihklites un fruhis augshajās datas melnas spalmas. Ceraschās un ihpashibās lauka swirbulis lidfinajahs mahjas swirbulim un abi naw ne kahdi baribas apsmahdetaji. Teem mifejees, kas tij, ka masakais no abjeem, proteet lauka swirbulis, esot mahjas swirbula mahtite. Ta fshahde, kuru swirbuli mums dara, ne mas naw eewehrojama, kad apluhkojam tos dauds un daschadus labumus, kuru tee mums gabda. Teesa, ka wini mums kahdas keshbehres no koleem no-ehd, ari kweeschu, meeschu un ausu graudus wini ne-apsmahde; bet lai ari apdomā, ka pehz wispahrigas aprehkinaschanas weens weenigs swirbulu pahris weenā gada laika eespehj apriht 5—6000 to fshahdigako kashparu, kuri isnihzina dahrisa un mejscha kokus. Bruhshijas karals, Friedrich II., bij issolijis sinamu maksu teem, kas par swirbulu isnihzinaschanu gabdatu, jo winam likahs, ka swirbuli mairak fshahdes, ne la labnma darija. Bet kad nu daudi tahdu atradahs, kas dfinahs pehz schahs maksas, tad la saprotams, ari swirbulu fshahdes loti masinajahs un kashpuri

fahla nu tik dauds fshahdes darit, ka karals Friedrich II. fawu issolijumu nehma atpakal. Tagad swirbuli leelās pulkās aijwesti us Australiju.

10) Zihrnis,

(Die Feldlerche; alauda arvensis.)

muhsu ar preekeem fanemts pawafaras wehstnesis, usturahs labibas laukās un barojahs ar graudeem un fshahdigeem kashpureem, kuru winsch nolasa no semes, jeb no fshahdeem. Ta no wina padarita fshahde, fshahdsinata ar wina labumeem, paleek it neeziga.

11) Strasds,

(Der Staar; sturnus vulgaris.)

muhs apmelle pawafara un paleek lihds rudenim. Winsch ehd tahrpus un kashpuru, kuru winsch laukās un plawās mekle. Keshbehu laika winsch naw wis muhsu labakais draugs, jo winsch lihds ar swirbukeem muhsu keshbehres aplaupa, alash kaulus ween atshahdams.

12) Lasktigala,

(Die Nachtigall; lusciola luscina.)

muhsu jaukaka dseedataja, ehd Jahnu-ogās, muschas, kashpuru fshudru olas (pautus) zc. No ta rediams, ka lasktigala derigs putnis.

13) Dfeni un dšilas,

(Die Spechte; picidae.)

atkapā ar faweem spizeem knableem koku misas un ker un isnihzina tos sem tahs dshwodamus kulainus un kashpuru,

furi zaur to toti fshadigi, ka wini fokus zaururbj, tà, ka teem janokalfst.

14) Stahrts (ari fwechts-putns)

(Der Sterch: ciconia.)

pee mums atnahf marta mehnescha otrà puse, un if gadus to paschu fawu wezo ligidu usmeklè. Winsch pahrtel no wardehm, masahm tshubstahm, fwihtm unlauku peleh. Stahrti ir diweji, proteet, balti un melni. Geraschas un ihpashibas abjeem tahs paschas. Melnais stahrts pee mums retaki atgadhs, ne là baltais.

15) Schepina wahrna

(Die Saatkràhe: corvus frugilegus.)

mihl beedrigu fopa buhschanu, usturahs lauods un wineem tuds meschds. Arjam wina dodahs ais arkla palat un aprihji isartos kshpurus. Daschu reisi wina noschshas zshksham us muguru, kad tahs gana us rugajeem, lai eespehtu no schahs pa-ougstinatas weetas labaki pahrskatit fawu medischanas lauku. Lihds parahdahs kahda pelite, jeb zits kahds labsh lumofs, wina tuhlt isjelahs un gahschahs fawam upurim wirsù. Zaur dauds vesu, kulainu un zitu newajadshgu kustonù isnihzinaschanu schepina wahrna ir it deriga, bet tur preti wina mums tad teel toti fshadiga, kad winai minetas baribas truhlst, kas noteel wehla rudeni un seemas laika. Tad wina dauds fshahdes dara lauku schluhdshs un pee labibas stirpahm.

(Turpmat weh).

Wahrpas.

Preeksh muhsu fainneezehm. Muhsu fainneezehm jau alasch buhtu par nepatishchanu atgadijeesh, ka weeseem kafeju vafneedshot, meita pawehsta, ka krehjums fshahs palizis. Ja nu pee schahda maitata krehjuma drufla natrona-fahrnu (Natronlauge) peeel, tad ne weens wairs nemanish, ka krehjums fshahs bijis. Tadeht buhtu it praktiski, ka fainneezeesh, ihpashchi wafaras laika, natrona-fahrnu mahjash turetu. Il katrà ap-teeki to par pahri kapeikahm dabush. B. D.

Apini. Tagad, kur alus-derschana weenumehr wairaf modè nahf un kur alus-bruhshchi newar weikt, scho dsehreenu wajadshgà wairumà sagatawot, fahf ari apinu audshinaschanai leelakas wehrtibas dahwat. Labs apinu dahrs atmet tagad brangu pelnu. Bet beeschi dsird fshahsameesh, ka apinu dahrs nedodot wairs til dauds apinu, zil fenaf dewa; ari wini ne-efot wairs til labi, là agrakds gaddsh. Mahziti apinu-lopeji ir eewehrojushchi, ka pee tam ir wainiga til weeniga ta buhschana, ka dehsti ilgi weenà weeta augushchi. Dabà fwarigais likums weenumehr ir un paleel beescha sehklas un semes pahrmainschana, un to pagehr ari apini. Ilgaku laiku weenà weeta augdams stahds isshuhz is semes tahs preeksh wina wajadshgash buhtesh, un turpmat tahs tur wairs ne-atraidams, fahf wahrat waj peenemt nederigas ihpashibas. Kad winu pahrdeshsta zità weeta, tad winsch tuhlt aschilbst; jo tas tur atrod jaunash buhtesh, kuras agrakà weeta nebij, kad schish buhtesh ari nebuhtu tahs wisderigakahs. Apinu dahrsu war pahrlabot wisdrihsaki zaur to, ka winu ar balto abvolinu apsehj un pehz tam wehl kahdu gadu waj diwi gadus tur labibu (til meeschus ween ne) sehj. Apini prasa stirpu mehshfoshchanu. Seme, kur winus dehsta, ja-usrol 3 pehdash dsiti. Wincem jastahw weenam no otra ne tuwal là 2 pehdash. Ari sinams us to jaluhko, ka sehkla no labash sortes. San-sona Janis.

Kampars dauds mahjash ir ta fahle, kurai wisash flimibash japalihds: winai japadsen eekshigas fahpes un jadseedè ahrigash kaitesh. Kamparam ir tahda pat ihpashiba, là opijumam un spirtam — winsch fairinà nerwus, ja to neleelà mehrà eenem; bet wairaf eenemts, winsch pahraf satrizinà tos un rada krampus, kuri ne reti pat ar nahwi beidsahs. Pee tam kampars ari lunga ah dai fshahdes dara, to familkdams un sakarsedams, zaur ko trumi wehderà rodahs. Tadeht kampars toti ar siuu jaleeta.

Petroleums jafargà no faules. Saules gaischumà top petroleums dseltens, bees un fwekains, dabu zitadu smaku un gruhti deg. Tadeht ir petroleums metala traufa usglabajams. Lampash tai dalai, kur elja stahw, wajag buht no tumshha siilla.

Pret kodehm par derigako lihdsekli ir kanepes israhdijschahs. Kanepem seedot, juhniya beigash, janem lapas un seedi, un tad wa-ehnà ahtri ja-isschahwè. Kahds majums no tahdahm kanepaju lapahm un seedem, eetihs kahdà weeta, droschi pasargà aplahrtejahs leetas no kodehm.

Dilu spehls. Grafs Pinto, kas gowi ar aprihnojumu peena bagatibu usaudshinaja, usslawè dilu spehku pee peena raschoshchana. Grafs raksta par dilu nostahjumu tà: „Us 2 lotehm dilu ja-uslej 3/4 stopa wahroscha uhdena un, pehz 5 minutu maisijuma atshahschanas us karstas plihsh, tas jakahsch un rendens gowei jadod; man nelaimeshahs gowis peedabuht pee scha nostahjuma dserschanas bes peespeeschanas: wajadseja to dot is pudeles. Man rahdahs, ka winsch wislabaf jadod rihtà, pusdeenà un wakarà — tuhlt pehz atweschanahs 2 deenu laika.“

Kahrkli un wihtoti. Pee mums fshahs par semes dahrgumu un tomehr ar to apeetash toti weegaprahtigi. Kad apskatam muhsu laueneeku fainneezeesh, zil dascha weeta nestahw tushcha, winas fainneekam itin ne kahda labuma nenesdama! Teesagan, daschi tushchumi ir tahdi, ka tee, ka rahdahs, ne kur neder. Bet tà tas til ari rahdahs tahdam, kam saws labums mas ruhvj un kas newishcho ar apdomu strahdat. Applateet, là zitàs semesh laukfainneezeesh wada — tur nepaleek ne tas masakais stuhrits ne-isleetats. Ja seme arshana is fahlei nederiga, tad jel kahdu koku eestahda, kas, ja ne wairaf, tad taf pahrehshi dod. Sinams, ne il katru koku war il katrà weeta stahdit, tomehr war gan drihs katrà weeta jel kahdu koku stahdit, weenà schahdu — otrà tahdu. Ne-augligash weetas: gar dobehm, gar grahwjeem, pee duhsttim u. z. wislabaki aug muhsu kahrkli un wihtoti, bes kahdash ihpashas kopschana — un it aschi. Gebahsch til kahdu nuhju semè un usleek welenu galà — un raug, — wina fahf atwafesh laist un salot! Bes tam kahrklu garahs, gludash rihkshes ir toti derigas preeksh pishchana un winu misa un lapas dod seema labu baribu aitam un kasahm. Fr. Roberts.

Kahrklu misa par lihdsekli pret loyu flimibahm. No muhsu semesh stahdeem un kokeem, kam ir dsedinashchana spehls, ir ihpashchi kahrklis eewehrojams. Kahrklu misa ir labsh lihdsellis pret daschadahm mahjlopu ihpashchi sirgu flimibahm. Janomiso gadu, jeb diwi gadu wezi kahrkli, un janowahra uhdeni, kas tad ja-peelej pee flima sirga dsehreena. Tà pat war ar kahrklu misu ari daschadas zitu loyu eekshpufesh flimibash dsedinat. Bet ari preeksh ahropufesh flimibahm peeminets lihdsellis ir ar labu weikshmu leetajams, ihpashchi tas der preeksh wahstim un puschumeem, ari preeksh strutoscheem augoneem, kad to smalkà pulweri faberstu, us wainigo weetu uskaija, jeb kad lupatu tajà uhdeni, kurà kahrklu misash wahritash, eemehrzè un to us wainigo weetu usseen. Zaur scho lihdsekli war daschadas kustonù flimibash, wahtis un augonus itin drihs isdsedinat. Ja kahdam patiktu scho lihdsekli preeksh wajadshga brihscha eegahdat, tad tam dodam to padomu, lai miso jaunush, wisulabaki pawafarà,

fad tee nau wehl pilsnigi isplautuschi. Wisas, fad tos grib preeksch seemas paglabat, ja-isschahwè labi kreetni un fad tahs preeksch sahlehni wjadfigas, tad stipri jawahra, lai dseedinaschanas spehls no tahm taptu iswilktis. *Zf „G. P.“*

Wisapabriga dala.

Rahds wahrds pahr krahschanas-lahdehm.

Esmu dširdejis stahstam un ari rakstòs lasijis, ka waldiba daschàs Widsemes un ari Kursemes pilsehtàs tahdas krahschanas- jeb paschpalihdsibas-lahdes ir atwehlejuse dibinat, fur katrs tureenes eedfihwotajs war pat to wismasako naudas-suminu us augtu-augteem eemakfat. Waj nu tahdas krahschanas-lahdes newaretu ari wehl daudj zitàs Widsemes laukdraudisès eetaifit, fur katrs kalps un kalpone sawu no kapeikahm salafijuschos krahsjuminu waretu katrà laikà us augteem nolikt. Pasihstu kahdu draudsi Widsemè, fur jau 1871. gada wairak tureenes eedfihwotaji us tahm domahm nahza, ar augstas waldibas sira un atlauschanu sawà draudisè tahdu krahschanas- (paschpalihdsibas) lahdi dibinat, bet deemschehl, kà dširdams, tad tee wehl naw lihds schai deenai schihs leetas deht weendòs prahtòs tikuschi un tadeht ari wehl naw sawu teizamu mehrti panahkluschi. Pehz manahm domahm, tahdas krahschanas-lahdes Widsemè wairak draudisès eetaifitas, buhtu loti derigas. Kad par peemehru wismasak katrà draudses-teesas aprinkt weena tahda krahschanas-lahde atrastòs, tad zeru, ka daschs labè tagadejs kapeiku-nizinatajs un tadeht ari winu ne-pareisigs isschlehrdetajs, ari sahktu sawu artawinu schini lahde eemest, un zaur to ne ween no dascha sauna zeta tiltu atturets atpakat, bet ari sawà laikà tam buhtu eekrahis kapitalis preekschà, kuru tehredams, tas waretu sawas wezuma deenas weeglakti pawadit.

Ari semkopjeem, laukfaimneekem zc. waretu schihs krahschanas-lahdes par leelu swehtibu buht, ihpajchi tahdòs gada-laikòs, kad eenemta naudina wisa pa galam un tomehr wehl daschas jo neveezeschamas, faimneezibai wjadfigas leetas ja-eegahdà. Semkopji waretu no schahm krahschanas-lahdehm, kad wjad-figas, naudu aisnemtees un rudeni, kad nauda par semes augteem eenemta, atkal ar augteem atdot. Pehz manahm domahm schihs krahschanas-lahdes sabeedribas us semehm no daudj leelaka swara buhtu, ne kà tahs tagad schurp un turp us laukeem (ari Lehdu-rgas draudisè) iszeldamahs lopu-aistahweschanas beedribas, kuras gan pilsehtàs war gauschi brangas buht, bet ne wis us laukeem. Schè us laukeem mums wisapreeksch par to jagahdà, ka muhsu nabaga lopini, ihpajchi sirdsini, sawu wjadfigu, peenahzigu pahriiku dabu. Saki, zeen. lasitaji, ko lai gan tahds semturis dara, kad pawasara wisa lopu-bariba pa galam, naudina ari pa galam un tomehr tas laiks jau klahk, fur behrajam ja-ussauz: tprusch, fur waga! jadsen tee tscherri (ari wairak un masak) kaulainee kamehr tee eet, zitadi nebuhs rudeni ne pascham, neds ari behrajam. Tadeht gahdasim us wisu wihs ari Widsemè par krahschanas- un aisdoschanas-lahdehm! *Argus.*

Sinas.

Pehdigais raksteens stihdes leetà ar zeen. Dihrik Artura lungu.*) Raksta un apraksta tavehz, lai pahr kaut kahdu leetu waj mahzibu wairak sinas taptu isplatitas, ihsteni starp teem, kuri no aprakstama mas sin. Zeen. D. A. k. (stud. med.) sawu kluhdu attaisnodams teiz: Kam olu baltuma fastahwums pasihstams, drihs nopratihb ka „ogles wesela“ weeta jalasa „oglu weela“. Tà raksta un runà tee, kuri

*) Redakzijsa usfawets.

raksta preeksch sinatajeem, — kuri ahrste weselus. — Ari newa-ram leegt, ka kluhdas ir bijuschas daudj stihdehm par zehloneem, kà par peem. manà raksteena „par spirtu“ kura zaur sezera pahrschlatischanos „iltuma“ weeta bij nospeests „siftums“ — un schi sezera miseschachans man tika pehz eespehjas usstepta par nesina-schanu; minetas kluhdas labad ir iszehlees tahds stihdinsch, kas til tahl sawilzees, ka jaw dascham stihdetajam, waj nu sawi wahrdi ja-atsauz, jeb tà fazit ja-aisnirft. — Domaju ka katram scha stihds-raksta lasitajam wehl atmina, fur „Balt. Wehst.“ no zeen. D. A. k. schè wahrdi bij lasami: „Wisas muhsu meesu weelas fastahw no mineteem diwi elementeem“ zc. Un nu „Balt. Seml.“ teel fazits: „Es nekur ne-esmu tà teizis.“ Waj gan schè Jums pascham nederetu Juhfu wehrà leekamais padoms „nerak-sit, pirms ar jaunakeem ispehtijumeem eset eepasinaschees? —

Juhs, zeen. D. A. k. wilatees, domadami, ka man esot rokà kimijas mahzibas-grahmata no Schmidta, kas pehz Juhfu isteifschanas wehl tagad Lehrpatà dšihwojot. Schmidts, no kura ispehtijumeem senal par schabekli un uhdens radi (uhdens weelu; Dihrika A. k.) usfimeju, sawà pehdejà laikà bij par prof. pee Gorlas Semkopibas Institutes; ka wina kimijas mahzibas-grahmata pee wezahn peeskaitama, to neledsu, bet winu tapehz peemineju, ka tahs agraki no man usrahditas kimijas mahzibas-grahmatas Jums nebija pee-eetamas. Man ari ir 1876. gada iidewumi par kimiju pee rokàs; bet ne-kur ne-esmu atradis teizam, ka skaidris schabeklis preeksch ee-elposchanas buhtu derigs. — Par scho leetu ar Jums wairs negribu stihdetees, lai kimiki spreesch paschi, kam taisniba.

Zeen. D. A. k. sawu raksteenu beids ar scheem wahrdeem: „Ja Juhs wehl pee sawahm wezahn, no ziteem sen atmestahm domahm turpmal gribeet palikt, tad es Jums newaru lihdsit.“ Schè man negribot un ar noscheklojumu ja-issauz: „Kam tad ir wjadfigs bijis un kam ir tapis lihdsits?! — Waj naw lihdseschana, kad zilweks sawus isteikumus par nepareiseem atshdams, tos atsauz, kà zeen. D. A. k. ar „Diwi elementu meesu fastahwu“, olas baltuma fastahwu“ un daschahm zitahm kluhdahm ir darijis? — Ne kad naw jateesàziti, fewi skatidamees, un ne kad naw jameklè kluhdas pee ziteem, kas pee pascha atrodahs.

Krenktu J.

Uf muhsu peesihmejumu Auzes stanzijas amata-wihru apwainoschanas deht „Baltijas Westnesis“ atsauzahs sawà 26. num. un issala, ka schi atwainoschana esot aprobeschota ar eekawahm, kà: „zil mums sinams“ un „pehz muhsu domahm.“ Par „atwainoschanu“ muhsu mineto peesihmejumu newar turet, jo atwainot til war tur, fur waina peerahdita. Bet kad nu „Balt. Wehst.“ sawu apfuhdseschanu wehl ne zaur ko naw peerahdijis, tad „Balt. Semkopja“ peesihmejums laikam buhs par „atspehkoschanu“ jeb „preti runaschanu“ ja-ussuhko, kurai us mata til pat swara, ka apwainoschanai bes peerahdischanas, un tadeht schi ir scho brihd' bes pamata, jo 1 — 1 = 0. — Ka tas, ko kahds sin (zil mums sinams) un ka kahdam ir sawas domas (pehz muhsu domahm) esot „eekawas“, mums leekahs pa wisam jauna teorija buht. Waj tad „Balt. Wehstnesis“ raksta wairak, ne ka winsch sin, un waj winsch ari ko raksta bes sawahm domahm?

Dobeles skolotaju konferenzes leetà mums peenahl kahds raksts, kura tam schihs „konferenzes preekschneezibas“ attaisnoschanas rakstam, kas „Balt. Seml.“ 25. num. usnemtis, wisas dalas teel preti runats. Tahda lahrtiba, kà tur minets un pehz kuras katram, kas nj konferenzi nahk, eepreeksch japeeteizahs, ne mas ne-esot, ja, Kursem. skol. konferenzes lahrtibas pa wisam truhlfot. Bertrama k. jau senal pee Dob. konferenzes daudsfahrt nehmis dalibu un uf 7. janwara konferenzi winsch no Franzmana k., kà nama-tehwa, senal tizis usajinat, bes ka pee tam kahdas jaunais eegrofschanas deht buhtu kas tizis minets. „Konferenzi“ gan esot ta wahda deht wadons eezeltis, bet ne tas, neds ari ta tà faultà „preekschneeziba“, bet armeen ziti wihri, kas pee skolotaju lahrtas ne mas nepeeder wadot sapulzes un lekot tai matè, kas janospreeksch. Ari tas ne-esot teefa,

La B. Iga raksti Belgawas Bahzu awijses us konferenzi naw pahrrunati; jo ne ween, ka schee raksti daudseem no „konferenzen“ dalibneekseem ar peefihme-jumeem tikufchi pafneegti, bet ari pee Franzmana f. mahja no teem tizis runats. Ko min. „preekschneeziba“ ar to teikum, ka tas warbuht ahrpufe „konferenzen“ notizis, ihsti gribot teilt, ne-efot isprotams, jo „konferentschu“ eefaktums un gals ne kad neteefot aprobeschots, bet runas un darifchanae eitot juku julahm. — Weidsot min. raksta wehl teel minets, ka Bertrama f. tai pascha deena eepreeksch tizis no Fr. f. ar „kafaju pameelots“ un ta at-raidifchana notifufe wehlat.

Til tahf muhsu suotajs, kura wahrdi pa leelakai datai ari no zitas ustizamas pufes mums par taifneem peerahditi. Tahda wihje tad no tam, ka redatzija fawa 4. num. buhtu nepareisi spreedufe, newar ne runa buht bet gau mehs zaur scho un ziteem atgadijumeem teklam speestiu speesti, Kur-seemes skolotaju konferenzenes jo tuwak apluhlot un to wainu mehginat useet, „deht tabs pret zitu apgabatu skol. konferenzenem, wehl ta fakot behnu autds eefihtas. Sama saika kahds funks Belgawas Bahzu awijses rakstija preti, ka efot nepareisi, ka no schihm jaunahm, wehl loti nepilnigahm eetaifahm til daudh pa awijehm teel daudhinaes. Us weenu pufi ir mehs schihm domahm peekribtam. Tahdas sinas, kas isdaudhina, ka tur un tur atkal bijufe skol. konferenze, kas ta un ta ispreezajusehs zc. ir ne ween newajadfigas, bet ari loti slabdigas. Mehs peewedifimj til diwi tahdas sinas, abas no Dobeles „konferenzen.“ Behz „Latw. aw.“ 40. num. peelikuma „Basnijas un skolas sinas“ no 1875. g. schi konferenze bija 17. un 18. augusta 1875. Stru-telē fanahkufe; starp zitahm leetahm tifa ari preekschā litis „lai wisi schihs konferenzenes beedri zits zitu par „tu“ fauktos“ kuru padomu „wisi ar labpatifschanu peenehma un fauldami: „tu esi tu un tu un tawi behrni tutulehni“ wesehlibas usdehbra.“ Mehs netizam, ka schi ehromta un joziga fina faeetahs ar konferenzenes nopretnu usdewnumu, bet wehl majaf, ka konfe-renze zaur to pee laudihm ipelnujusehs slawu un — ustizibu. Ta otra fina ipauda, ka schi pate konferenze „wispahrigu konferenzi“ nospreedufe, zaur to Bahzu un Latw. laikraists besgaligas fantafchanae un jufschanae zehlahs. Ir schi fina konferenzi nepazet lauschu azis. — Bet us otru pufi mums min. fungeem japretojabs; tilai zaur klaju pahrspreeschānu zelabs atfihschana un zaur to pahrlabofchana, un lai muhsu konferenzenes ari wehl ir wahjas, tad tomehr winahm zeribas us labaku, siypraku dshwes-spehku netrubhst, ja winahm til tublit no eefaktuma patfahwibū ne-atraun, winu eefschligu dibgli un spehku ne-apfpeesch. Abtraki mehs waram fazit, ka muhsu konferenzenes pa daudh pahrehtli un shehpumā tehprjabs. Ko winae grib panahkt, tas ir loti swarigs, bet swarigaks preeksch mums, teem ziteem ne ka preeksch winahm paschahm. Wina gala-mehrkis ir muhsu behrnu aud-sinafchana un schi mums eet loti tuwu pee firde. Tadeht mehs ar sinamu teefibu waram pagehret, ka skolotaju konferenzenes noteel klaji, kur behrnu audsinatajeem un rakstneekseem, bet ihpafchi pagasta wezakeem, kas tatschu pee skolas komifijas peeder, un skolas wezakeem, ir brihwa pee-eechana. Sinams, ka klauftajem nebuhs konferentschu darbds jauttees, betkam skaidra firde kas labu grib, labu dara, tam no laudihm nau jabihstahs tas ari runahs kau-schu preekschā pahrlabofchana, kas laudis aifnem un us winu nahkamibu fihmejabs, zaur to rafees ustiziba un selme. Pa wisam nebuhs eeflehgtees kambards, bet arweenu gabdat un ruhpetees, ka tee, kuru deenesā un labumā mehs strahdajam, neteef atraiditi, atstumti, bet eefpehji mums libhst nahkt, muhs saprast un mums palihdjet, bet ari muhs kontroleeret (pahrluhlot), jo „lauschu balfs ir Deewa balfs“, tā mahja kahds Latinu fakams-wahrds.

Otra waina, lamdeht ar muhsu skol. konferenzenem ne-eet us preekschu, ir, tā mums leelabs, tā, ka winae lozjelkeem truhft patfahwibas. Ne weena tauta, ne weena sabcediba, ne weens zilwefes nespheji attihstitees, kam gara brihwiba uu patfahwiba teel atnemas jeb ar tifa pomasinatās. Dshiwibas dibgli ne weenam organifmam newar eedehtit, ja winsch tani ne-atrodahs, un tas, kas tur ir, teel apfpeests un panihkt, ja winsch no ahreenes top spaidits un newar brihwi augt. Mehs wehl padaudh zeenijam uslublu-sistemu un scho sistem ufturam ari pret skolotajeem, „lai tee no zeta nenomaldahs!“ Bet ka teem wihreem, kam til maj ustiz konferentschu leetas, war ustizet to daudh swarigaku darbu: tautas behrnu audsinafchann?! Zau kas apgahsch mineto gara-klauftas-sistemu. No nesphejibas jadodahs us spehziibu, no nepilnibas us pilnibu, un lai muhsu skolotaju konferenzenes ari schur waj tur maldahs, jeb ko nepilnigu padara, galā winae paschas atfihš, kas taifniba, bet ari til zaur to winae nahks pee atfihschanae, tadeht ka winae sewi ju-tihs us fowahm kahjahm un buhs speestiu speestas domat, mahzitees, atfihst. Tadeht wadonim latru reisi buhs buht us skolotaju paschu widus un latru eejautschanos konferentschu patfahwigds darbds buhs tā slabdigu atraidit, jo ja tahda eejautschanae noteel, tad tabs wairs naw skolotaju konferenzenes, bet skolotaji ir leetas, ar ko ziti dara tā patihf. Saprotams, ka schis priuziwē wispahrigi ja-ustur ari pee wispahrigahm konferenzenem.

Schi otra waina dsemde trescho, jo leelaku, proti sistema un labrtibas truhkumu konferentschu darifchanae. Eekam fanahkt, jastu lamdeht fanahkt; eekam spreesch, jastu kas jaspreeesch; eekam runā, us tam jafataifabs — zaur

mahzifchanae, zaur domafchānu, zaur lafifchana zc. Papreeksch lai gabda wispahrigu pamatu, us kura konferenzenes grib stabmet; tad lai nodibina, ka sprausstais mehrkis ir panahkams un kairs lozektis lai tad schinē robeschās strabda ar sweedreem fawa waiga un lai nepalafschabs us ziteem. Konferentschu gala mehrkis til war buht gara ehlas bubwe no kuras tatschu ne weens da-libneeks newar atrautees.

Klaja darboshchanae, gara patfahwiba un nodibinats darboshchānu sistems ir tee lihdselki, kas muhsu skolotaju konferenzenes war us augstaku attihstibas stahwolkli weft un winahm ustizibu un palihdshbu eegahdat. Mehs zeram, ka muhsu wahrdi, nebuhs ehrtfchds un us akmiecem kritufchi.

Behterburgā, 1. julija. Pee I. 5% walsts-Premiju 23. islofescha-nas wineja schahdi numuri:

200.000 rubufus	Rr. 16191—18
75.000	19836—33
40.000	12153—26
25.000	11870—24;

- Pa 10,000 rubl. Rr. 13427—8, 3430—18, 7341—24.
- Pa 8000 rubl. Rr. 11477—1, 11326—35, 3255—16, 1908—8, 17077—25.
- Pa 5000 rubl. R. 7988—15, 14157—50, 3284—31, 16553—33, 15422—31, 14987—10, 86—6, 13988—6.

- Pa 1000 rubl. Rr. 5064—28, 7750—4, 16959—43, 16580—48, 648—42, 3254—9, 14328—28, 9742—23, 13582—43, 8090—48, 19265—31, 11750—32, 4847—26, 6916—6, 16123—9, 2831—41, 7522—33, 7959—50, 8787—24, 9158—21.

- Pa 500 rubl: 18973—15, 811—46, 11859—38, 4901—46, 16849—6, 2290—41, 14,306—3, 19369—29, 146—22, 6010—17, 3914—13, 10535—10, 15294—5, 4529—11, 19632—46, 9217—43, 18253—38, 13285—3, 8600—24, 12828—2, 1306—49, 9929—44, 6584—46, 19777—6, 12167—9, 14184—8, 16491—37, 6114—9, 4097—48, 6152—50, 4368—18, 969—44, 9411—2, 2466—1, 1648—36, 16457—16, 3316—21, 2568—14, 17507—24, 7370—2, 19870—50, 3887—28, 466—7, 3179—22, 7972—11, 17567—37, 17806—42, 9149—45, 17729—16, 2907—1, 87—9, 1402—7, 16732—23, 18645—34, 14775—11, 1015—17, 10326—19, 10020—9, 4052—4, 2423—3, 3568—44, 17275—44, 14173—5, 9049—6, 6512—45, 6064—22, 15470—20, 81—28, 4562—39, 12027—50, 2577—27, 10257—2, 3923—6, 15126—23, 13278—11, 11236—2, 11958—34, 11748—18, 8487—47, 1695—35, 18589—36, 11226—31, 1268—49, 330—25, 734—39, 13404—34, 17349—21, 12609—3, 5655—49, 10336—19, 16881—5, 11135—16, 18725—38, 10334—38, 4344—37, 1560—42, 3626—23, 4626—39, 1026—47, 190—4, 10007—40, 13017—43, 12112—1, 9644—4, 19098—35, 7307—9, 4574—17, 13682—18, 5811—22, 18886—14, 10364—9, 16192—31, 11412—36, 8838—9, 2768—46, 18012—43, 6060—3, 16343—28, 8970—29, 3673—44, 9909—14, 4826—24, 5279—35, 14997—17, 13402—17, 12765—29, 8304—49, 19752—11, 13671—7, 11449—48, 12994—25, 18845—4, 11848—8, 14439—35, 7502—16, 8248—10, 2186—12, 12863—35, 2564—41, 9475—14, 2186—17, 10054—7, 11770—37, 11254—7, 18030—26, 783—1, 470—30, 9742—6, 19616—4, 6194—36, 19228—30, 6914—43, 12433—24, 7327—14, 4681—16, 947—39, 7538—13, 15891—7, 14669—19, 7293—26, 1337—11, 9208—44, 15680—17, 11023—50, 8792—5, 8039—20, 649—234, 10727—39, 17240—18, 15651—2, 1182—26, 2362—1, 1037—2, 15169—21, 19538—28, 14519—40, 3675—11, 994—45, 11172—29, 12056—13, 12721—50, 11747—18, 5001—47, 2423—34, 10313—43, 18133—40, 3617—40, 2254—15, 323—31, 5964—15, 1379—15, 11042—1, 10000—23, 2880—41, 3423—21, 9947—13, 6174—9, 6092—1, 4156—41, 4096—15, 12283—45, 1065—21, 19446—37, 11173—12, 9510—6, 7113—12, 5745—41, 10736—13, 3496—3, 3520—22, 684—14, 12303—21, 16181—9, 10339—40, 17678—48, 13412—21, 11870—15, 7610—11, 19488—12, 7127—14, 10179—32, 4139—38, 8224—1, 3225—27, 1654—42, 998—9, 8945—42, 7778—20, 19421—45, 11207—29, 13757—6, 12886—26, 4892—18, 5023—50, 12616—47, 17174—27, 5009—5, 10366—16, 18173—1, 1820—46, 10271—3, 990—41, 11525—32, 4530—43, 11750—22, 7294—1, 9310—2, 10902—11, 10268—29, 4633—8, 17697—34, 1685—46, 15508—45, 15384—13, 13404—14, 10315—34, 13729—47, 2903—28, 2280—23.

Amortiseeretas ir schabdas 56 schrijas: 16809, 4780, 7357, 19360, 3580, 12058, 17433, 17097, 14491, 9180, 13210, 979, 8216, 3419, 19906, 11760, 3823, 11801, 6732, 18935, 15783, 851, 8748, 19082, 10301, 14792, 12997, 11833, 18132, 8908, 10569, 1041, 13496, 8754, 10266, 9522, 9241, 11899, 4943, 11061, 3749, 5910, 5548,

19528, 18870, 18475. 17842, 8902, 3814, 922, 13481, 12517, 12473, 6660, 18797, 13171.

Nelaimigi atgadijumi. Krona Pipsta-muischas Gluhda mahjas rijas-schuhnis ir tai nakti no 26. us 27. aprili sch. g. fahjis degt, uguns-leefmas aifnehmuschas ari to te eefschâ at-raidamos leelo kutamo maschini. Zaur apfahrteju jaunu lauschu mihligu peepalihdsibu ir te ehla un mineta kutama maschine wehl pa leelai dolai tikuschas isglahbtas. Skahde esot lihds 400 rubl. leela. Rahdotees, ka kahds besdeewigs, atreebigis zilweks te uguni peelizis un tapehz te ir smalka ismekleschana fahkufehs. — Ellschnu meschfargis, J. R. (Schlpils apr.) ir tai nakti no 16. us 17. maiju sch. g. zaur atreebigu fleykawas-roku us breefsmigu wihsi tizis noschnaugts; lai noschnaugtais us wifu wihsi ne-atdschwotos, tad ir fleykawa tam wehl kaku pahrgreesis, un beidsot smagu, felfu akmini no sudmalahm us kruhtihm uslizis. Noschnaugtais ir gluschi weens patis samâ mahja dschwojis. Schi leeta tagad teel ismekleta. — Pee Rosalischef muischas (Dinaburgas agabalâ) ir Michael Baginskam peederiga laiwa, kura bij veelahdeta ar 165 maifeem rudsu, 138 maifeem meeschu un 25 maifeem ausu, Daugawa pret klinti ta fadragajufehs, ka ta tuhliit ari nogrima, pee lam weens zilweks noslihka un diwi ziti zaur peldefchanu sglabbahs. — Meesites Tillagala dschwojama ehla (Zelgawas apr.) ir 10. juniâ wifai nodegufe, skahde aprehlinata us 1015 rubl. f. Pehz Meesites pagasta waldes isstejeena ir uguns iszehlees zaur kahdu 5 gadus wezu sehnu, kas salmu-ratds sehdejis un tur sehweksozinu aifdedinajis, zaur lo salmi aifdegufchees un leefma tuhliit ari mineto ehlu aifnehmuse.

No Odesas. Pahz Odesas pilsehtu ir Kreemu awises dauds nelabu sinu pasneeguschas, kuras wifas tik to ween israhdiuschas, kahda behdiga buhschana wifas leetas Odesa atrodahs. Lai nu lastaji paschi waretu dauds mas apspreeft, zil dsili Odesas pilsehta tik lab turgoschana un amatneeziba, ta ari fadschwê un tikliba grimuse, tad gribam schê kahdus premehrus peewest. Kreemu awise „НОВОЕ ВРЕМЯ“ raksta, ka Odesa esot tik dauds to paradneeku, ka zeetumi ar teem ka bahstin peebahsti un jaunus wairs ne mas nepeenemot. Esot wehl kahdu 300 zilweku, kuri paradu deht buhtu zeetuma ja-leel, bet — truhft ruhmes. Kahda zita Kreemu awise atkal sino ta: zil flikti stahw Odesa ar fainneezibu, to war redset is teem schê klast peelikteem skaitleem. Odesas pilsehtas kredites-beedriba isfludinaja us uhtrupi pahrdot 150 namus tadeht ween, ka wini nebija sawas nodoschanas nomaksajuschu un Besarabijas-Taurijas banka ta pat 100 namus, tas buhtu pawisam 250 nami. No scheem nu pat mineteem peederot 6 nami Mitschri k., wehrtiba 1 milj. rublu f. Kahda zita awise atkal raksta, ku 2. juniâ pee Odesas komerzteesas bijis nosikts ismeklet 90 prozefes, wifas wekfetu (paradu) deht. No schahm prozefehm bijuschas krona bankai 20 prozefes, 100,000 rubl. f. wehrtiba, un tas wifis weena pascha deena. Ta pat ari sawa tikliga fadschwê ir Odesa no zela nogreesufehs: Gan drihi ne weena deena nepa-eet, kur nebuhtu diwi jeb trihs behrni us eelahm islikti. Droschi war fazit, ka ne weena zita pilsehta neteel tik dauds behrnu nonahweti, ta Odesa. Ka is kahdahm sinahm redsams, tad Odesa peedfimsot is us trihs lauliba dsimuschem behrneem weens ahrlaulibas behrns. Ta pat ari pahz schdsibahm sino, ka tahs pehdejâ laika esot toti pawairojuschahs.

Ahrfemes ta nosauktee „dibinataji (Gründer)“ teel no kahda awischneela stipri pahrspreesti; teel fazits, ka schee „dibinataji“ bankas un zitas fabeedribas zeldami, raudsijuschu pelnu dsiht, pee lam ari krahpschana notikufe, ta ka leelahs bankoretas par to ween ari zehlfuschahs. Tagad no Wahzijas waldibas pufes scho nebhuschanu ismeklejt, ir atrasti neriktigumi un ta tad jau 4 „dibinataji“ Wahzija zehlschot zeetuma un kahdi 22 te stahwot atkal ismekleschana. Warot gan domat, kahdas bailes usbruku-

schas ari ziteem „dibinatajeem,“ jo katriis dauds mas atfinahs buht nesflaidris weikalneeks. Ta atkal jauna peerahdschana, ka launam darbam launa alga un ka katrai schwindesei nahk laiks, kur ta teel atklasta. — **Wahzija** ir beidsamâs deenas dauds weetas tik leels leetus bijis, ka it stipri pluhdi bij iszehlfufchees. Wahzijas laulfaimneezibas-beedribahm usspeeschotees beidsamâ laika it leeli gruhtumi zaur behdigeem peedfihwojnmeem no daschahm krahpschanas- un aifdoschanas-beedribahm, tomehr winas sawa droschibu wehl nesaudejot wis — nu pat wehl esot atkal leela moderneezibas-beedriba Pruhfija zehlfufehs. — Bahdenes leela semkopibas beedriba ir preeksch tureenes preekschfihmigahs moderneezibas zehlfuchanas is sawas kafes dahwinajufe 2000 mahrkas (630 rubl. f.) — **Austrija** ir pagahjuscha 1875. gada wairak ka 1 milj. zigaru tizis nosmehtets; us katrais wihreefchu galwas te isnahk kahdu 102 zigaru. — **Anglija** schimbrihicham atrodahs kahds tefsch no kreetni koptas Schortorn-fugas gows. Schis tefsch, kas wehl 3 mehneschus wezs, jau gahjis zaur trejahm rokahm un katraim wina pirzejam brangu pelnu atmetis. Winsch bij dsimis Seemel-Amerika un tad tuhliit bij pahrdots us Angliju par 42,900 mahrkahm (jeb 13,310 rubl. f.). Oktoberi winsch tika tahlak pahrdots par 62,370 mahrkahm un drihfi pehz tam atkal tahlak par 78,320 mahrkahm (jeb 24,290 rubl. f.). Ja pahrdoschana wehl tahda pat wihse tahlak ees, tad pehdigi tefsch nebuhs ne pat ar setu aifmaksajams. — **Bagdadâ** (Asijas Turkija) (fl. B. S. Nr. 23 sch. g.) ir breefsmiga lipiga fehriga jau beigufehs. — **Uf Filadelfijas** istahdi ir is Kreemijas wa wifam 840 zilw. fuhrijuschu daschadas leetas. — **Wisfliktakas** leetas us istahdi esot nahlfuschas is Wahzijas, — lo ari Wahzeefchi paschi ne mas neleedsot.

Atbildes.

D. Gig-fdt. Esam fanehmuschu un ar mihlu prahtu ka kreetnu rakstu is fadschwes isleetosim, lai gan — mas ruhmes deht — us beigahm buhs drufzin japa-ihfina.

Kof-brg Tilenos. Garaku rakstu pahz peepi jaunbuhwetâs ehtas Zuchs wareseet last kahda nahkofschâ numura.

Pawehnu Jehzim. Kas sawu ihsto wahrdu flehpi, tam naw labas sinamas firds! Bes tam ari redakzijai naw eespehjams, tahdas sinas un rakstus eewehrot, kas bes rakstijaja pilnas adreses eesuhititi.

D. G-dt. Zuchs wajajajat, waj ahbolinu ari rudeni war seht? Pee mums to ne us kahdu wihsi newar, tadeht ka ahbolinusch tad droschi eetu boja, kas pat ar wezakeem stahdeem mehds notikt, ka isg. seema to peerahda. Pat flitakâ klimata ahbolinu rudeni nesehj; bet ja grib un ta kricht, tad war seht us wafareju.

A. Grbrg — Pehterburgâ. 120 rub. esam fanehmuschu un kam peenahzahs, pret kwitanzi eemaksajuschu.

F. I-n. N. 100 rubli pret sparlafes fihmehm eemaksati, kuras Zums par pasi peesuhititim. To 5 rublu gabalu nenehma.

B. Kreischmann — K. Lauku apdroschinaschana pret krusas nelaimi ir Rihgâ; katra aprinka pilsehta, warbuh gan ari katra draudse buhs agentu waf direktori.

J. Beckmann — B. Noschelojam, ka Zelgawa un Rihgâ pehz Mainstaj-fweescheem pa walti esam klaukschinajuschu.

M. Leel-h. D. Gr. un J. Ta flototaja weeta, pahz lo fludinajums sinojahm, ir jau aifnemta.

Zaunfemes Mahrtnam. Dabusit ar wehstuli flaidrakas sinas un papihrus.

J. S. B. „Lasschanas augst“ ir ar labu nodomu un pilnigi pa reisi farakstiti, bet waj tad nu netihrus autus laj us turgus-platscha masga!

S. Dhsf-ng. K. „Palsekat tehwsene un pelnat moisi peetizigi,“ jo schê jau dasch labis walti weetu mekle.

S l u d i n a j u m i.

Ar šho daru wispadewigi snamu, ka es tagad Jelgawā

Kursemes beedriba preefch bischu kopschanas.

Beedel teef fa-aižinati uš

General-fapulzi,

15. jultjā, pulst. 11. no rihā, Jelgawā, Zebra dabesa sablē.

Deenas lahrība.

- 1) Sinas par fanemtu beedribas mantu;
- 2) residentu un runas-wibru zefšana;
- 3) fastabditu labrtības-rulka rewiderefšana un apstiprinafšana;
- 4) statutu pahetaifšana;
- 5) beedribas gada-fwehtu-deenas nodibinafšana;
- 6) nospreefšana: lahdō lahrakits lai ir beedribas organs un tur beedribas fapulzes ir sludinajamas;
- 7) farunas pabr bischu kopschanu un
- 8) beedru ušnemfšana.

Prešidents: G. Mather's.

Wize prešidents: K. Grünhof's.

Mantas-glabatajs: D. Kronbergis.

Kalktu-wedejs: J. Böttcher's.

Augsti grabdīgus

Estramaduras- un Anglijas

superfossatus

un ari

ihstenu Leopoldshales kainitu

uš leģera tura un nem apitelefšanas pretim

C. Höpfer's,

Jelgawā.

Prastus un augsti grabdīgus

superfossatus

Kaulu-miltus, kainitu 2c., vežs Rihgās Politehnikas analises, pahrdodam un lubdam pagasta wezafos un preefch-neektus, ari pagasta ftrihwerus, kureem preefch fowa pagasta wakraf flunīgtu mehflu wajaga, wismašak par pee-mehru dribumā ušdot, zil daudi flunīgtu mehflu wisnem preefch rudens-fehjas wajaga, ka tee pee laika waretu flunīgtus mehflus dabot, sabdi un zil daudf teem wajas sryt.

Zieglers un beedris,

Rihgā, leelā Pils-eelā Nr. 19.

Semkopibas lauka-rihkus

un

plaujamas maschines

ka: masus ehrgta arklus vežs kabda pawisam jauna muduka, Sohenheimes arklus ar pulceretu teblu dšels dimjūgu un tā nosautus Jelgawas arklus kas goda-makfu iwehtujschi, ezešhas, ekstipatorus firgu-grahbeklus, uniweral-platas-fehjana maschines ar fkrituceem.

"Buckeye"

fastabditas sablu un labības plaujamas-maschines, daschadas wehtifšanas-maschines, ekfelu-maschines, ar roku greeschamas un gepelu-fulamas-maschines, tura leelā iswehle uš leģera.

Zieglers un beedris,

Rihgā, leelā Pils-eelā Nr. 19.

No zensures atwehtets. Rihgā, 7. jultjā 1876.

skunstigu uhdenu fabriku

sem prowisora G. Graf k. wadischanas esmu eetaifjis.

To lubhadams, lai zeenijama publika zaur sawu usfiziibu manu apnemfšanas pabalsttu, apfo los, ka es alash ruhpefchos, zaur nesmahdejamas prezes pasneegumu winas labpatifšanu few eemantot.

Weeta un leģeris atrodahs Skrihwera-eelā Nr. 54, paschu mahjā; pahrdofšana tur pat, ka ari manas destilazijas leģeri, Reelajā eelā Nr. 66. — un manā pahrdotawā, pee parades-platscha, Feiertag k. namā Nr. 2; bes tam top apstelleschanas preti nemtas J. Kuffsner k. pretfchu un wihnu-pahrdotawā, Reelajā eelā.

Ar zeenifšanu

G. Siller.

Semkopibas maschinu leģeris un issubtifšana

un wisas sortes rihku, ka ari Packarda

superfossatus

furi te jau 15 gadus par labem atrasti un sawu labu ihpafchibu deht jau pirmā semkopju israhdfšanā 1865. gadā medali dabuja, pahrdod

B. van Dyk,

Rihgā, leelā Smilfchu-eelā Nr. 1 un 19.

Rihgā.

Joh. G. Kundta

Rihgā.

pulkstenu andele

ir paleelinata

un pahrzelta no Kalku-eelas uš Smilfchu un Sirgu-eelas stuhri, tā ka tagad tajā ir leela iswehle pulkstenu un mušku kastes u. t. pr. par lehrakabm zenahm un ar apgalwofšanu.

Slaiķi augufchi, fihkti ofchu bakki un

leetas-fofi

preefch mehbehu, ratu 2c. taisitajeem, disch-leereem u. z. ir pahrdodami no brihwas rokas Abgunstes Grünfeldtes Gaurinu mahjas. Klaktakas sinas isdod „Baltijas Semkopja“ ekspedizija un

J. Springbach,

Gaurinu mahju ihpafchneeks.

Skolneeki, til pat sehni, ka meitenes, atrod labu korteli un usfraudsi Jelgawā, feeweefchu labdarifšanas-beedribasnamā, preti Jahna basnijai, pee mahldera Schiemann.

Jaunas meitas,

kuras ftrodereschanu wehlabš eemahzitees, atrod laivnigu usnemfšanu Jelgawā. Upeš-eelā (Bachstrafe) Nr. 15, fehtā — diwi treps augfchā. Uš pahreleschānu war sehe minetas meitas ari korteli un ehdeenu dabut. Ari teef te par sehni, kuri Jelgawā ffolu armelle, korteli un pahrdinafšanā ušnemti

Kabus un lehtus arklus, plauschanas-maschines, rokas un gepelu-fulamas-maschines, gatawus pakawus, schuwamas-maschines preefch mahjas un preefch ftrodercent, superfossatus augna fatura vežs Rihgās politehnikas wiejaunafam analisehm, pahrdod

Zieglers un beedris.

Drufats pee J. B. Steffenbagena un debla.